

VWG Nieuwsbrief 15 december 2020

De Nieuwsbrief van de Vereniging voor Waterstaatsgeschiedenis verschijnt 1 x per maand rond de 15^e van de maand.

Ten aanzien van de veranderingen van de Nieuwsbrief is besloten om een splitsing aan te brengen in de korte en langere berichten.

De korte berichten kunt u vanaf oktober lezen in de maandelijkse Nieuwsbrief die per mailbericht wordt toegezonden. De langere berichten worden rechtstreeks op de website geplaatst en alleen nog genoemd in de Nieuwsbrief.

VWG Bestuur:

De bestuursvergadering zou op 14 december 2020 plaatsvinden.

Deze bestuursvergadering heeft geen doorgang gevonden omdat het quorum niet aanwezig kon zijn.

Toch zijn er wel een paar zaken te melden:

1: Er wordt nagedacht over het toekomstbestendig maken van het tijdschrift, op korte termijn heeft dat geen gevolgen

2: Er wordt nagedacht over het toekomstbestendig houden van de VWG. De vereniging bestaat nu 30 jaar maar is de huidige koers ook naar de komende 30 jaar vol te houden of is een heroriëntatie van de doelstellingen op zijn plaats.

Bestuurslid Bernadette Wösten heeft bekend gemaakt dat zij haar bestuurslidmaatschap per de ALV van 2021 zal beëindigen, zij heeft dan twee termijnen deel uitgemaakt van het bestuur. Graag zou het bestuur in contact willen komen met belangstellenden om tot het bestuur toe te treden. Het bestuur acht een bezetting met 6 bestuursleden wenselijk.

TWG

In 2021 verschijnt er een themanummer over de Sint Elisabethsvloed (1421)

VWG data:

De eerstvolgende excursie is de Voorjaarsexcursie van donderdag 3 juni 2021.

Waterschap Rijn en IJssel is bereid gevonden om de datum van 4 juni van dit jaar naar 3 juni 2021 door te schuiven. Het onderwerp blijft actueel: aanvoer van water, droogte en bekenstelsel in de Achterhoek.

Ondanks alle maatregelen die momenteel van kracht zijn hopen we dat een bijeenkomst in juni weer tot de mogelijkheden zal behoren. Het kan zijn dat we de excursie vanuit een punt organiseren zonder verdere verplaatsingen, lezingen als te doen gebruikelijk, lunch en een wandeling. Uiteraard hopen wij net als ieder ander dat de beperkende maatregelen van dit jaar in het komende voorjaar opgeheven zullen zijn zodat een excursie weer tot de mogelijkheden behoort. Uiteraard houden we u op de hoogte met inachtneming van de ruimte die wordt geboden.

Vincent Erdin en Pieter Jan Hofman
Excursiecommissie

Website:

De vereniging heeft een website die te vinden is via de zoekterm:

Waterstaatsgeschiedenis.nl

Op de website zal een verwijzing worden opgenomen naar de hoogheemraad- en waterschappen en specifiek naar het beleid ten aanzien van Cultureel Erfgoed. Als er geen document digitaal beschikbaar is dan zal er een korte omschrijving worden opgenomen waaruit het cultureel erfgoed bestaat.

Algemeen

Naam van de nieuwe zeesluis in het Noordzeekanaal.

Uit 5000 inzendingen is een selectie van 5 namen gemaakt. Het College van Burgemeester & Wethouders van de gemeente Velsen heeft de nieuwe naam uit die selectie vastgesteld: „Zeesluis IJmuiden”.

De opening wordt verwacht in 2022.

In de komende 30 jaar gaan de waterschappen en Rijkswaterstaat aan de slag om 1300 kilometer dijk en 500 gemalen en sluizen te versterken. Deze werkzaamheden volgen uit het HoogWater Beschermings Programma (HWBP). Uiteindelijk gaat het om 300 projecten waarmee ten minste 7,4 miljard euro mee is gemoeid, waarschijnlijk valt het uiteindelijke bedrag hoger uit. Vanaf 2024 wordt er jaarlijks 50 km. dijk onder handen genomen.

In 2021 gaat het om acht projecten:

Lekdijk bij Vianen; Bij Hansweert de versterking van de dijk langs de Westerschelde; de IJsseldijk bij Gouda rond Keersluis, Mallegatsluis en Veerstal; De Waaldijk tussen Spronk en Wolfferen (bij Nijmegen); De Waaldijk tussen Gorinchem en Tiel en tussen Tiel en Waardenburg; de IJsseldijk tussen Hattem en Wapenveld; de dijk tussen Doornspijk en Noordeinde en als laatste de Maasdijk bij Neer in Limburg.

Een van de meest omvangrijke dijkversterkingen die in de afgelopen drie jaar heeft plaatsgevonden is de Houtribdijk tussen Enkhuizen en Lelystad, tevens de verbinding tussen Noord – Holland en Flevoland voor het wegverkeer. Behalve een verbreding is er ook nieuwe natuur aangelegd: de Markerwadden of Trintelzand.

Wie wel eens naar het Zuiderzeemuseum in Enkhuizen gaat en gebruik maakt van de parkeerplaats naast de Houtribdijk loopt door een tunnel heen naar de veerboot die naar het buitenmuseum vaart.

Feitelijk loopt de bezoeker hier door de Houtribdijk heen. Voor Rijkswaterstaat en het Zuiderzeemuseum was het werk aan de Houtribdijk een goede aanleiding om de dijk meer gezicht te geven in die tunnel door middel van een permanente expositie.

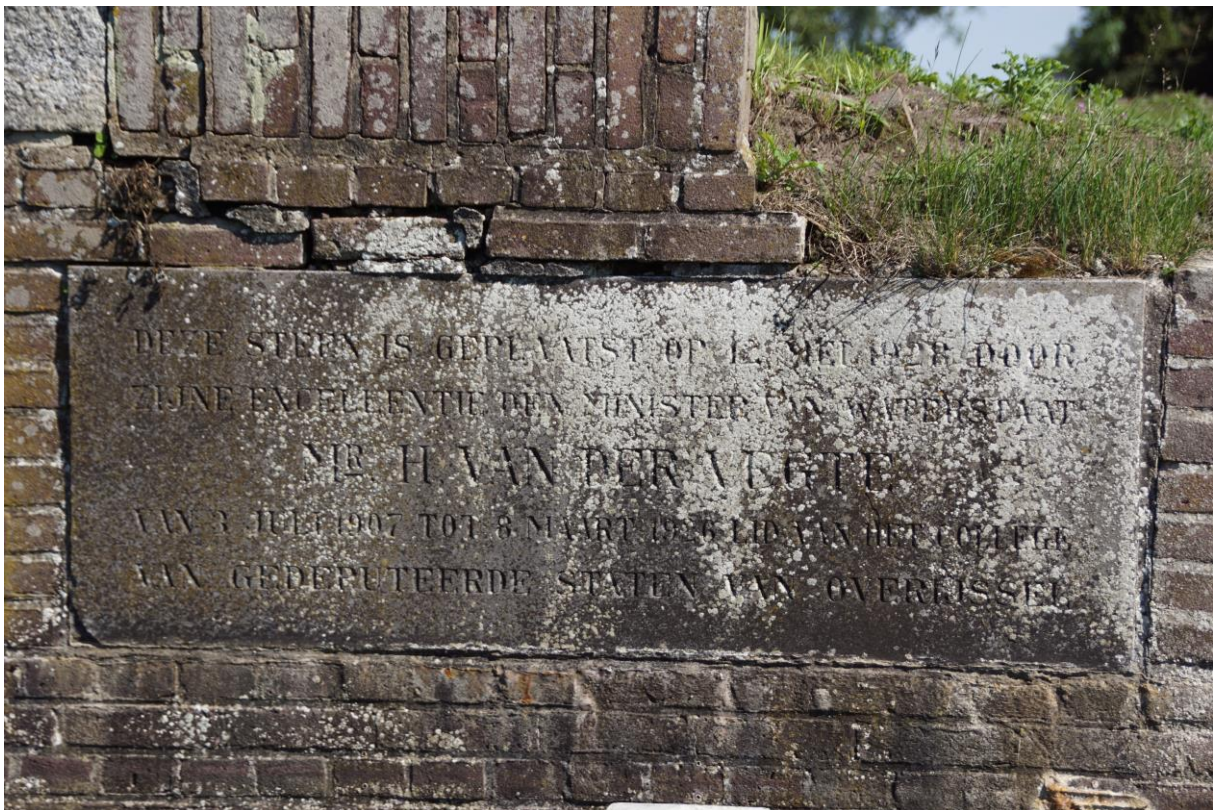
Waterschap Hunze en Aa's (Veendam)

Het waterschap heeft positief gereageerd op een aanvraag van RWE Windpower om drie of vier windturbines te plaatsen op de dijk langs de Dollard tussen de Punt van Reide en Delfzijl. Het bestuur van het waterschap acht dit verantwoord omdat de windturbines passen bij het duurzaamheidsbeleid waar het waterschap zich voor in wil spannen. Het waterschap zal de opgewekte stroom voor een deel zelf gaan gebruiken. Voordat de windturbines geplaatst kunnen worden zal er aan enkele randvoorwaarden voldaan moeten worden.

Vanuit natuurorganisaties wordt gewezen op de kwetsbaarheid van het gebied dat grenst aan het Werelderfgoed van de Unesco de Waddenzee. De Waddenzee is belangrijk voor talloze vogelsoorten die op trektocht hier tijdelijk verblijven en fourageren.

Waterschap Drents Overijsselse Delta (Zwolle)

In de gemeente Steenwijkerland wordt sinds november 2019 een inventarisatie van gevelstenen gemaakt. De bedoeling hiervan is om te weten hoeveel gevelstenen er zijn en waar deze zijn te vinden. Nu al is bekend dat er tenminste 15 gevelstenen zijn die een relatie hebben met water. Met name de rechtsvoorganger van DOD, waterschap Vollenhove heeft op verschillende gemaalgebouwen een gevelsteen laten plaatsen. Onderstaand een afbeelding van een gevelsteen bij de voormalig sluis Beukers.

(afbeelding: auteur)

Waterschap Vechtstromen (Almelo)

De RWZI Almelo Vissedijk is na verbouw en renovatie klaar voor gebruik. Op het terrein is ruimte gemaakt voor een zonnepark. De opgewekte stroom zal onder andere gebruikt worden voor het proces in de RWZI.

Grote belangstelling voor het project Landbouw op Peil. Vanuit de agrarische sector is op grote schaal gereageerd om duurzaam om te gaan met water. Er was 500.000 euro beschikbaar gesteld, dat heeft geresulteerd in 43 projectaanvragen. De regeling wordt nu voortgezet tot eind 2021.

Waterschap Vallei en Veluwe (Apeldoorn)

Het waterschap werkt met gemeenten, provincie, aanwonenden en eigenaars samen aan het project Waardevol Brummen. Een gebied van 1.370 hectare moet klimaatbestendig worden gemaakt: overtollige neerslag kunnen verwerken en in tijden van droogte moet er voldoende water beschikbaar zijn. Drie beken worden opgeknapt: Haarsloot Brummen, Oekense beek en de Rhienderense beek. Het project ligt tussen het Apeldoorns kanaal en de provinciale weg Brummen – Zutphen.

Waterschap Rivierenland (Tiel)

Ecologische verbindingszones in het Land van Maas en Waal. Op meerdere plaatsen in het werkgebied werkt het waterschap aan nieuwe verbindingszones die tegelijkertijd als waterberging dienst kunnen gaan doen. Bij Geldermalsen wordt een nieuwe zone langs de Linge aangelegd tussen de spoorbrug bij Geldermalsen in de spoorlijn Utrecht - Den Bosch en de waterzuivering.

De waterzuivering langs de Linge van waterschap Rivierenland

In de uiterste hoek van het land en het werkgebied van het waterschap tussen Breedeweg en Grafwegen wordt in de komende drie jaar gewerkt. In het stedelijk gebied moet ruimte komen voor water, onder het motto stenen er uit krijgen inwoners de gelegenheid om zelf mee te werken aan een van de 40 projecten die meer ruimte moeten geven aan water en verdroging tegengaan. Dat kan door de regenpijp lost te koppelen en het water op te vangen voor het besproeien van de tuin. Ook het verwijderen van tegels in de tuin en vervangen door planten is een optie. De projecten kosten 8 miljoen euro. Aanleiding om in Breedeweg aan de slag te gaan is de ondervonden wateroverlast bij hevige regenbuien.

Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden (Houten)

Het hoogheemraadschap heeft onlangs de vernieuwde website in gebruik genomen. In het voorjaar vroeg het hoogheemraadschap bezoekers van de site om te reageren en verbeterpunten aan te dragen.

Het hoogheemraadschap stond afgelopen maand tijdens een uitzending van RTV Utrecht in de belangstelling in het programma 1 km. Langbroekerdijk. Hoogheemraad E. Otterman

mocht een toelichting geven op het belang van de dijk en de aandacht van het hoogheemraadschap voor alles wat er in de omgeving van de dijk qua biodiversiteit gaande is.

Waterschap Amstel, Gooi en Vecht (Amsterdam)

Het waterschap waardeert initiatieven van inwoners met een Blauwe Druppel. Alle initiatieven en de daaraan verbonden druppels vormen samen een Blauwe Golf. Schoonhouden van water, verwijderen van plastic. In Amsterdam Zuid – oost is sinds kort een uitzending via Radio ZO over het werk van het waterschap en het feit dat de Bijlmer ooit een polder was (- 2 m. N.A.P.) een gepassioneerde inwoner van deze wijk vertelt wat hem daarbij opvalt en neemt inwoners en bezoekers mee in zijn verhaal over het water.

Werkzaamheden weg Amsterdam – Haarlem afgerond. De N 200 is de belangrijkste verbinding tussen Amsterdam en Haarlem. De Haarlemmerweg is een 17^e eeuwse dijk waar nu het wegverkeer overheen rijdt. De dijk was gaan verzakken, reden om de dijk te versterken en op te hogen zonder dat het wegverkeer stilgelegd zou worden en tegelijkertijd ook de waterleiding tussen beide plaatsen te verbeteren.

Hoogheemraadschap van Rijnland (Leiden)

Paul Schevenhoven, archivaris bij het hoogheemraadschap en lid van de reactie van TWG, heeft het eerste exemplaar van het boek *Het IJ Rond* gepresenteerd aan dijkgraaf Rogier van der Sande. Het is het 37^e jaarboek van de Vrienden van de Hondsbossche. Naast Paul Schevenhoven werkte Diederik Aten ook mee aan dit boek.

Het boek is verkrijgbaar, Vrienden van de Hondsbossche ontvangen het een dezer dagen per post.

Hoogheemraadschap Schieland en de Krimpenerwaard (Rotterdam)

Voorplein van diergaarde Blijdorp klimaatbestendig. Het voorplein is recentelijk zowel boven- als ondergronds helemaal op de schop gegaan. Ondergrond zijn verschillende bufferblokken geplaatst met een oppervlakte van 490 m². Het water is afkomstig van de daken van dierenverblijven. Het water wordt ondergronds gefilterd en kan desgewenst worden gebruikt om planten te besproeien en dieren water te geven. Het levert een waterbesparing van 9.000 m³ water per jaar op, dat is 1/3 van het totale waterverbruik van de dierentuin.

Naast het hoogheemraadschap werkten de gemeente Rotterdam en TU Delft samen in het project VPDelta. Blijdorp was als proeftuin aangewezen waar de noodzaak ook aanwezig was om iets te doen vanwege de periodieke wateroverlast op het voorplein. Naar aanleiding van dit project wordt gekeken of er meer projecten uitgevoerd kunnen worden in het stedelijk gebied.

Plaatsen van een bufferblock op het voorplein van diergaarde Blijdorp

Waterschap Hollandse Delta (Ridderkerk)

Beëdiging van Jan Bonjer op 2 december als dijkgraaf. Tijdens de beëdiging hield de nieuwe dijkgraaf een toespraak waarin hij opriep om meer creativiteit aan de dag te leggen. Veel praten, veel plannen maar te weinig durven en te doen. Waar is het urgentiegevoel zo vroeg de nieuwe dijkgraaf zich af. Bonjer zou een samenwerking aan willen gaan met de „harde techniek” en de „zachte natuur”. Bouwen met de natuur is noodzakelijk, hierbij haalde hij woorden aan van Johan van Veen, ingenieur van het Deltaplan: „de beste ingenieur is moeder natuur”.

(Over Johan van Veen presenteerde Willem van der Ham onlangs een boek).

Waterschap Scheldestromen (Middelburg)

Dijkgraaf T. Poppelaars neemt boek in ontvangst „Jhr. ir. Jacob Lucas Boreel waterbouwer van de Zuiderzee en Zeeland”, aanleiding voor het boek over Boreel was een bezoek van de auteur aan het gemaal Boreel aan het Kanaal door Walcheren in Middelburg. Her gemaal werd 90 jaar geleden gebouwd en vormt nog steeds de hoofdbemaling op Walcheren.

Het belang van het Winschoter Peil als waterpassing in de provincie Groningen, dit bericht moet worden uitgesteld. Reden is de sluiting van het archief in Groningen waar het archief over de Waterpassing van 1853 ter inzage ligt.

Het sleuteltje voor het belang van het Winschoter Peil kon wel eens in Delft liggen.

Opnieuw moet dit bericht worden uitgesteld vanwege de sluiting van archiefinstellingen.

De Vereniging voor Waterstaatsgeschiedenis wil in de komende jaren aandacht besteden aan historische feiten die het vakgebied raken:

2021: Sint Elisabethsvloed (1421)
2022: Afsluiten van de Kromme Rijn (1122)
2022: De Haarlemmermeer viel droog (1852)
2022: De (Oude) Hollandse Waterlinie bestaat 350 jaar (1672)
2024: Volledige ingebruikname Blankenbergtunnel tussen de A-15 en A-20
2025: 1825 Overstroming langs de Zuiderzeekust (Land van Vollenhove)
2025/ 26: Overstroming grote rivieren die begon op 19 december 1925 maar liep door naar 1926
2030: Begin aanleg van de Stelling van Amsterdam (1880)

Data:

28 november – 28 februari 2021: Stedelijk Museum Alkmaar: Ode aan het Landschap. In samenwerking met het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier laat het museum de tentoonstelling: „Weids” zien. HHNK heeft werken uit de eigen kunstcollectie ter beschikking gesteld. De blik door kunstenaars op het landschap tussen de 17^e en 21^e eeuw. Ode aan het Landschap is het thema voor 2021 door het NBTC Holland Marketing (Nationaal Bureau Toerisme en Congressen).

Dit jaar bestaat de VWG 30 jaar en SSF 35 jaar. Bij het vorige lustrum (25 jaar VWG en 30 jaar SSF) is een gezamenlijk symposium gehouden op Fort Vechten bij Bunnik. Een commissie bestaande uit vertegenwoordigers van SSF en VWG is bezig om opnieuw een lustrumbijeenkomst/ symposium te organiseren. Op 8 april 2021 zal dit lustrum opgeluisterd worden met een symposium in de Geertekerk in Utrecht. Aanmelden kan via de website VWG. Op de Homepage staat de kalender met 8 april 2021.

In 2021 wordt van 1 tot en met 4 september de European Association for Urban History in Antwerpen gehouden.

Recent verschenen:

Het IJ Rond, 37^e jaarboek Vrienden van de Hondbossche. Auteurs: Paul Schevenhoven en Diederik Aten.

Oproep:

Mochten er wijzigingen in uw adressering zijn door verhuizing of het mailadres wilt u die dan doorgeven aan: info@waterstaatsgeschiedenis.nl . Helaas komt het voor dat het tijdschrift of een mailbericht naar een verkeerd adres wordt gestuurd.

Ten aanzien van berichten en mededelingen:

De Nieuwsbrief verschijnt 1 x per maand, het streven is op of kort na de 15^e van de maand. Mocht u mededelingen willen laten opnemen dan is het prettig als u hier rekening mee wilt houden.

Berichten die u wilt aanleveren voor plaatsing op de website: berichten zullen (als er aanbod is) op vrijdag worden verzonden aan de webmaster.

Vincent Erdin
secretaris VWG
15 december 2020